

"ἡ γὰρ κατὰ Θεὸν λύπη μετάνοιαν
εἰς σωτηρίαν ἀμεταμέλητον κατεργάζεται·
ἡ δὲ τοῦ κόσμου λύπη θάνατον κατεργάζεται"
(Β΄ Κορινθίους 7,10)

Λόγος παύλειος αὐτὸς ὁ λόγος, ἀπὸ τὸ
7ο κεφάλαιο τῆς δεύτερης ἐπιστολῆς του πρὸς τοὺς
Κορινθίους ἀδελφούς μας, καὶ μέσα ἀπὸ τὸν Κανόνα τῆς
Καινῆς Διαθήκης, πρὸς τὴν Ἐκκλησία μας ὁλόκληρη,
πρὸς τὸν κάθε ἕνα καὶ τὴν κάθε μία ἀπὸ ἐμᾶς ἀνεξαιρέτως.

Λόγος ζωντανὸς καὶ ἐπίκαιρος. Λόγος καίριος,
παρηγορητικός, παρακλητικός, ἐπιστηρικτικός.

Μία πυξίδα γιὰ τὴν κατανόηση πειρασμῶν,
δοκιμασιῶν, θλίψεων καὶ παθημάτων τοῦ
παρόντος βίου.

Ἕνας πλοηγὸς μετανοίας, ἕνας δείκτης γιὰ τὸ
πῶς μπορεῖ ἡ μετάνοια καὶ ἡ ἀναγέννηση νὰ
ἀνθίσει ἀκόμη καὶ μέσα στὰ πιὸ δύσβατα
μονοπάτια μιᾶς σκληροτράχηλης
καθημερινότητας.

Μία παράδοξη πρόκληση γιὰ τὸ πῶς ἡ δυσκολία
μπορεῖ νὰ γίνει εὐκαιρία, τὸ ἐμπόδιο νὰ γίνει
δυνατότητα, τὸ σκοτάδι νὰ γίνει ἔξοδος στὸ φῶς.

Λόγος ἐνθάρρυνσης καὶ αἰσιοδοξίας γιὰ κάθε
ἄνθρωπο θλιμμένο, πονεμένο, ἀπογοητευμένο,
δυσκολεμένο.

Γραμμένος ὄχι ἀπὸ κάποιο βελούδινο χέρι, ὄχι
ἀπὸ κάποιο βολεμένο κουλτουριάρη αὐτοῦ τοῦ
κόσμου οὔτε ἀπὸ κάποιον γραφικὸ θρησκευόμενο οὔτε
ἀπὸ κάποιον ποὺ εἶχε λύσει τὰ προβλήματά του καὶ πολλῶ

δὲ μᾶλλον ἀπὸ κάποιον ἰσχυρὸ καὶ δυνατὸ αὐτῆς τῆς μάταιης ζωῆς.

Ὁ Ἅγιος Ἀπόστολος Παῦλος κατέθεσε τοῦτο τὸν λόγο μὲ τὴν γραφίδα τῶν δακρύων καὶ τῶν στεναγμῶν, μὲ τὸ μελάνι τοῦ ἰδρώτος καὶ τοῦ αἵματος, τῶν κόπων καὶ τῶν μαρτυρίων.

Τέτοια ἄλλωστε εἶναι ἡ ἀποστολικὴ διδαχὴ, ἡ διδαχὴ αὐτῶν τῶν "ἐπιθανατίων" καὶ *"μωρῶν διὰ Χριστόν"*, ποὺ τολμοῦν νὰ ἀπευθυνθοῦν στὴν οἰκουμένη "ὡς ἀσθενεῖς καὶ ὄχι ὡς ἰσχυροί, ὡς ἄτιμοι καὶ ὄχι ὡς ἔνδοξοι, πεινῶντες, διψῶντες, γυμνητεύοντες, κολαφιζόμενοι, ἀστατοῦντες, κοπιῶντες ταῖς ἰδίαις χερσί, λοιδορούμενοι, διωκόμενοι, βλασφημούμενοι, ὡς περικαθάρματα τοῦ κόσμου" (Α΄ Κορινθίους 4, 9-14).

Αὐτός, ποὺ ἔρχεται σήμερα νὰ φωτίσει τὴν λύπη μας καὶ νὰ μᾶς προσφέρει κριτήριο ζωῆς, γιὰ νὰ τὴν διαχειριστοῦμε, εἶναι αὐτός, ὁ ὁποῖος ὡς Θεοῦ διάκονος πορεύθηκε "ἐν ὑπομονῇ πολλῇ, ἐν θλίψεσιν, ἐν ἀνάγκαις, ἐν στενοχωρίαις, ἐν πληγαῖς, ἐν φυλακαῖς, ἐν ἀκαταστασίαις, ἐν κόποις, ἐν ἀγρυπνίαις, ἐν νηστείαις" (Β΄ Κορινθίους 6, 5-6).

Ἔρχεται νὰ μᾶς προσφέρει μέσα στὴν πτωχεία μας τὸν θησαυρὸν τῆς κατὰ Θεὸν λύπης, "ὃν ἔχομεν ἐν ὀστρακίνοις σκεύεσιν, ἵνα ἡ ὑπερβολὴ τῆς δυνάμεως ἧ τοῦ Θεοῦ καὶ μὴ ἐξ ἡμῶν, ἐν παντὶ θλιβόμενοι ἀλλ' οὐ στενοχωρούμενοι, *ἀπορούμενοι ἀλλ' οὐκ ἐξαπορούμενοι, διωκόμενοι ἀλλ' οὐκ ἐγκαταλειπόμενοι, καταβαλλόμενοι ἀλλ' οὐκ ἀπολλύμενοι, πάντοτε τὴν νέκρωσιν τοῦ Κυρίου Ἰησοῦ*

ἐν τῷ σώματι περιφέροντες, ἵνα καὶ ἡ ζωὴ τοῦ Ἰησοῦ ἐν τῷ σώματι ἡμῶν φανερωθῇ" (Β΄ Κορινθίους 4, 7-11).

Ἡ κατὰ Θεὸν λύπη καλλιεργεῖται μόνο μὲ τὴν ἐν Χριστῷ ζωὴν. Ἡ ἐν Χριστῷ ζωὴ ἀκόμη καὶ τὰ πιὸ λυπηρὰ αὐτοῦ τοῦ κόσμου τὰ μεταποιεῖ σὲ αἷτια χαρᾶς.

Ὁ Ἅγιος

Ἰωάννης

ὁ

Χρυσόστομος προσεγγίζοντας ἐρμηνευτικὰ τὰ παθήματα τοῦ Ἀποστόλου Παύλου σταλάζει βάλσαμο μέσα μας καὶ μᾶς προτρέπει:

"Κὶ ἐμεῖς λοιπόν, ὅταν παθαίνουμε κάτι γιὰ τὸν Χριστό, πρέπει ὄχι μόνο νὰ τὸ ἀντιμετωπίζουμε μὲ γενναιότητα, ἀλλὰ καὶ νὰ χαιρόμαστε. Καὶ ὅταν νηστεύουμε, νὰ σκιρτοῦμε ἀπὸ χαρὰ σὰν νὰ διασκεδάζουμε. Ὅταν βριζόμαστε, νὰ χορεύουμε σὰν νὰ μᾶς ἐπαινοῦν. Ὅταν δαπανοῦμε, νὰ φαινόμαστε σὰν νὰ κερδίζουμε. Ὅταν δίνουμε στοὺς φτωχοὺς, νὰ νομίζουμε ὅτι παίρνουμε. Γιατί, ἐκεῖνος ποὺ δὲν δίνει μὲ τέτοια διάθεση, δὲν θὰ δώσει εὐκόλα. Γιὰ κάθε ἀγαθοεργία, ὄχι μόνο γιὰ τὴν ἐλεημοσύνη, δὲν θὰ πρέπει νὰ σκέπτεσαι τὶς πίκρες τοῦ ἀγῶνα, ἀλλὰ τὴν γλυκύτητα τῶν ἐπάθλων, καὶ πρὸ πάντων τὴν αἰτία τῶν ἀγώνων, τὸν Κύριο μας Ἰησοῦ.

Ὁ Παῦλος, ἂν καὶ καθημερινὰ κοπίαζε, χαιρόταν καὶ σκιρτοῦσε ἀπὸ ἀγαλλίαση, ἐνῶ οἱ σημερινοί, ποὺ οὔτε στὰ ὄνειρά τους ὑποφέρουν κάτι ἀπὸ αὐτά, θλίβονται καὶ θρηνοῦν, γιὰ κανένα ἄλλο λόγο, παρὰ γιὰ τὸ ὅτι δὲν ἔχουν φιλοσοφημένη σκέψη. Γιατί, πές μου σὲ παρακαλῶ, γιὰτι θρηνεῖς; ἐπειδὴ εἶσαι φτωχὸς καὶ δὲν ἔχεις τὰ ἀναγκαῖα; Λοιπόν, γι' αὐτὸ πρέπει νὰ θρηνεῖς περισσότερο, ὄχι γιὰτι κλαῖς, ὄχι γιὰτι εἶσαι φτωχός, ἀλλὰ γιὰτι εἶσαι

μικρόψυχος· ὄχι γιατί δὲν ἔχεις χρήματα, ἀλλὰ γιατί δίνεις τόση σημασία στὰ χρήματα.

Καθ' ἑκάστην ἡμέραν ἀπέθνησκε Παῦλος, καὶ οὐκ ἔκλαιεν, ἀλλὰ καὶ ἔχαιρε· λιμῶ ἐμάχετο διηνεκεῖ, καὶ οὐκ ἤλγει, ἀλλὰ καὶ ἐκαλλωπίζετο.

Κάθε μέρα πέθαινε ὁ Παῦλος καὶ δὲν ἔκλαιε, ἀλλὰ χαιρόταν· κάθε μέρα πάλευε μὲ τὴν πείνα, καὶ δὲν πονοῦσε, ἀλλὰ παρουσιαζόνταν χαρούμενος καὶ ὁμορφος" (Ἀγ. Ἰωάννου Χρυσοστόμου Ὁμιλία IB' εἰς τὴν Β' Κορινθίους).

Ἔρχεται λοιπὸν ὁ Ἀπόστολος Παῦλος νὰ μᾶς προσφέρει νόημα ἀκόμη καὶ στὴν κατήφεια μας, στὴν μελαγχολία μας, στὴν θλίψη μας.

Τὸ νόημα αὐτὸ εἶναι ἡ μετάνοια. Ἡ ἀλλαγὴ δηλαδὴ τοῦ τρόπου τοῦ βίου. Ἡ μετάβαση ἀπὸ ἓναν ἀποτυχημένο ἐγωιστικὸ καὶ ἀτομοκρατικὸ τρόπο ζωῆς, στὴν ζωὴ τοῦ Χριστοῦ. Μετάνοια σημαίνει ἀκόμη καὶ μέσα στὴν πιὸ ὀδυνηρὴ μας λύπη νὰ μπορούμε νὰ ποῦμε μέσα μας τὸ τοῦ Παύλου: **"ἡμεῖς δὲ νοῦν Χριστοῦ ἔχομεν"** (Α' Κορινθίους 2,16).

Λύπη κατὰ Θεόν, καὶ λύπη κατὰ κόσμον. Δύο ἐκ διαμέτρου διαφορετικοὶ δρόμοι.

Ὁ πρῶτος δρόμος "εἰς σωτηρίαν ἀμεταμέλητον κατεργάζεται·" ὁ δεῦτερος δρόμος **"θάνατον κατεργάζεται"**. Ἐπιλογὲς καίριες γιὰ τὴν ζωὴ μας, γιὰ τὴν εὐτυχία μας, γιὰ τὸ ἐγκόσμιον ἀλλὰ καὶ γιὰ τὸ οὐράνιον αἰώνιον μέλλον μας.

Γι' αὐτὸ θὰ τολμήσει νὰ μᾶς διδάξει ὁ Ἱερὸς Χρυσόστομος:

"οὐ πανταχοῦ χαλεπὸν λύπη, ἀλλ' ὅταν κατὰ κόσμον γίνηται.

Δὲν εἶναι πάντοτε ἐπιζήμια ἡ λύπη, παρὰ μόνο ὅταν εἶναι ἐγκόσμια.

Ἀλλ' οὐχ ἡ κατὰ Θεὸν λύπη τοιαύτη.

Δὲν εἶναι ὅμως τέτοια, ἐπιζήμια, ἡ κατὰ Θεὸν λύπη" (Ἀγ. Ἰωάννου Χρυσοστόμου Ὁμιλία ΙΕ' εἰς τὴν Β' Κορινθίους)

Ἡ κατὰ Θεὸν λύπη, ἡ πνευματικὴ λύπη κατὰ τοὺς πατέρες τῆς Ἐκκλησίας μας, εἶναι λύπη δημιουργικὴ.

Εἶναι ἡ λύπη ποὺ μᾶς προκαλεῖ ἡ ἐπίγνωση τῆς ἁμαρτωλότητάς μας, ἡ ἔντιμη ἀναγνώριση τῆς ἀποτυχίας μας νὰ ἀρέσουμε στὸν Θεὸ καὶ νὰ ἀναπαύουμε τὴν εἰκόνα Του, τὸν συνάνθρωπό μας, τὸν ἀδελφό μας.

Ἡ κατὰ Θεὸν λύπη εἶναι ἄμεσα συνυφασμένη μὲ τὴν εὐθύνη καὶ τὴν ἐλευθερία.

Ἡ κατὰ Θεὸν λύπη δὲν εἶναι ἥττα, εἶναι δύναμη, εἶναι παλικάριά, εἶναι ἀνδρεία. "*Προθάλαμο τοῦ παραδείσου*" τὴν ὀνόμασε ὁ Ὅσιος Ἰσαὰκ ὁ Σύρος.

"Πνευματικὸ μέλι" τὴν ὀνομάζει ὁ Ἅγιος Γρηγόριος ὁ Παλαμᾶς τὴν σωτηριώδη αὐτὴ λύπη τονίζοντας ὅτι σὲ αὐτὸν ποὺ ἔχει τραυματισμένη τὴν γλῶσσα του τὸ μέλι ποὺ θὰ τοῦ δώσουμε θὰ τοῦ φανεῖ πικρό, ἐνῶ ὅταν θεραπευθεῖ τὸ τραῦμα του, θὰ αἰσθανθεῖ τότε τὴν γλύκα τοῦ μελιοῦ.

Ὅσο καὶ ἂν τὸ σύγχρονο life style, ὁ σύγχρονος τρόπος ζωῆς δυστυχῶς ἀπωθεῖ μὲ βία τὴν δημιουργικὴ αὐτογνωσία, τὴν εἰλικρινῇ αὐτοκριτικὴ καὶ τὴν διαρκῇ μετάνοια, ὅσο καὶ ἂν ἐπιλέγει ἀπὸ τῆς μίας νὰ διαφημίζει καθημερινὰ τὸ κακό, τὴν ἀποτυχία, τὸ

ἐγκλημα κάθε μορφῆς, νὰ δείχνει ἀπὸ τὴν μιὰ ὅτι σοκάρεται καὶ ὅτι τρομάζει μπροστὰ στὴν παντοδυναμία τοῦ πονηροῦ, νὰ ὁμολογεῖ ὅτι ὁ κόσμος ὅλος «ἐν τῷ πονηρῷ κεῖται» (Α΄ Ἰωάννου 5,19),παρὰ ταῦτα ὅμως νὰ δείχνει συγχρόνως ὅτι ἀρνεῖται νὰ ἀνταποκριθεῖ στὸ διαρκὲς κάλεσμα τῆς Παλαιᾶς καὶ τῆς Καινῆς Διαθήκης, στὸ κάλεσμα τῶν Προφητῶν, στὸ κάλεσμα τοῦ Προδρόμου, στὸ κάλεσμα τοῦ ἴδιου του Χριστοῦ μας: Μετανοεῖτε! Μετανοεῖτε! Μετανοεῖτε!

Αὐτὸ εἶναι τὸ κάλεσμα καὶ τοῦ Ἀποστόλου Παύλου: Μετανοεῖτε!

Αὐτὸ ζήτησε ἀπὸ τοὺς Κορινθίους τῆς ἐποχῆς του, αὐτὸ ζητᾷ ἀπὸ τοὺς Κορινθίους τοῦ σήμερα, αὐτὸ ζητᾷ ἀπὸ τὸν χριστιανὸ τοῦ σήμερα, ἀπὸ τὸν ἄνθρωπο τοῦ σήμερα.

Αὐτὸ μᾶς τονίζει ὁ Ἀπόστολος καὶ κήρυκας τῆς μετανοίας Παῦλος.

Ὁ κόσμος δὲν ἀλλάζει μὲ τὴν ἐγκόσμια λύπη, μὲ ψυχολογικὴ καὶ μὲ συναισθηματικὴ λύπη.

Χόρτασε ἡ ἀνθρωπότητα ἀπὸ κροκοδείλια δάκρυα, ἀπὸ κατηφεῖς διαπιστώσεις, ἀπὸ ἐνοχικὲς μεταβιβάσεις εὐθυνῶν.

Τόσο ὡς ἄνθρωποι ὅσο καὶ ὡς κοινωνία χρειαζόμαστε ἐπειγόντως τὴν κατὰ Θεὸν λύπη, ποὺ πολὺ ἀπλὰ σημαίνει:

Ἀναγνωρίζουμε τὴν ἀποτυχία μας

Ὁμολογοῦμε τὰ χάλια μας

Ἀναλαμβάνουμε τὶς εὐθύνες μας

Ἀλλάζουμε σήμερα: μυαλό, νοοτροπία, προαίρεση, λογισμό, πρακτική.

Μετανοοῦμε κάθε μέρα.

Ἐπιστρέφουμε στὴν Ἐκκλησία.

Ἐπιλέγουμε τὴν ἐν Χριστῷ ζωή.

Αὐτὴ εἶναι ἡ πρόταση ζωῆς τοῦ Ἀποστόλου Παύλου.

Αὐτὸ προτείνει στὸν ἄνθρωπο τοῦ σήμερα καὶ ἡ Ἐκκλησία μας.

Τὸ μήνυμα τῆς μετάνοιας στέλνει καὶ σήμερα ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἀπὸ ἐδῶ, ἀπὸ τὴν ἀποστολικὴ Κόρινθο, πρὸς πᾶσα κατεύθυνση.

Μᾶς καλεῖ ὅλους σὲ μετάνοια "εἰς σωτηρίαν ἀμεταμέλητον". Ἀμήν.

Μητροπολίτου Φθιώτιδος Συμεών
Κόρινθος, 28 Ἰουνίου 2023